

іншою. Наприклад, коли за наявності тільки 2 спадкоємців, наприклад, 2 братів спадкодавця, один з них позбавлений права на спадкування заповідачем шляхом вказівки в заповіті, а інший відмовиться від прийняття спадщини. Положення ст. 1277 ЦК України вимагається щоб усі, а не лише деякі спадкоємці, відмовились від прийняття спадщини або були її позбавлені. В таких випадках усе спадкове майно визнається відумерлим. У разі якщо в установлений строк не з'явилися спадкоємці або відмовились від спадщини, або заповідач позбавив права спадкування, за загальним правилом частина спадкового майна, яка належить тому, хто не з'явився, відмовився від спадщини чи позбавлений права спадкування, переходить не до держави, а до інших спадкоємців наступної черги [4, с.504].

Бібліографічні посилання:

1. Цивільний кодекс України: науково-практичний коментар / [Заїка Ю. О., Єрух А. М., Козьяков Ю. М. та ін.]; за ред. І. В. Спасибо-Фатеевої. – Т. 12. – Спадкове право. – Х.: Страйд, 2009. – 544 с.
2. Брокгауз Ф. А. Энциклопедический словарь / Ф. А. Брокгауз, И. А. Ефрон. – СПб.: Типо-литогр. И. А. Ефрона, 1892. – 957 с.
3. Цивільний кодекс України: закон України від 16.01.2003 № 435-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.
4. Цивільний процес України: [підруч.] / [Харитонов Є. О., Харитонova О. І., Андронов І. В. та ін.]; за заг. ред. Є. О. Харитонova, О. І. Харитонova, Н. Ю. Голубевої. – К.: Істина, 2011. – 536 с.

Миронюк Станіслава Анатоліївна,
кандидат юридичних наук,
старший викладач кафедри тактико-
спеціальної підготовки Дніпропетровського
державного університету внутрішніх справ
Волошина Галина Юріївна,
курсант четвертого курсу ФПФПДР
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ПАТЕНТНИЙ ТРОЛІНГ - СУЧАСНА ПРОБЛЕМА ЗАХИСТУ АВТОРСЬКИХ ПРАВ

Сьогодні більшість винахідників занепокоєні стосовно такого явища, як «патентний троль». Оскільки ці особи, можуть не повністю, але все ж таки привласнити чийсь винахід. Ланим питанням стурбовані більшість експертів в галузі інтелектуального права.

Питання цієї теми розглядали Андрощук Г., Бенатов Д., Жарінова А., Коросташова І., Колосов Є., Савчук В., Шатова І. та інші.

Патент – це монополія на певну нову технологію (винахід, копісна модель) чи дизайн (за українським законодавством – промисловий зразок), яку тимчасово отримує автор в обмін на розкриття цієї технології чи дизайну світові.

В результаті власник патенту має змогу певний час на території дії патенту одноосібно користуватись результатом своєї інтелектуальної праці та дозволяти (забороняти) таке використання іншим, а суспільство після спливу дії патенту надбає такий результат для вільного використання.

Однією з умов одержання патенту в європейських країнах (як і в Україні) є світова новизна технології чи дизайну. При цьому лише під час реєстрації патенту на винахід проводиться перевірка на відповідність його критерію новизни.

За законодавством десятків країн (включаючи українське), заявник має право одержати патент на корисну модель (строк охорони становить 7-10 років, тобто значно коротший, ніж у винаходу) чи дизайн без перевірки на відповідність критерію новизни – патент надається під відповідальність заявника. Це означає, що патентоздатність дизайну чи технології обмежується лише совістю заявника; іншими словами – заново винайти та запатентувати можна будь-що.

І саме тут на арені з'являються патентні тролі (доречі на сьогодні поняття «патентний троль» в сучасних словниках іншомовних слів, в тому числі в англо-українському юридичному словнику не міститься) [3].

Чинне законодавство України передбачає отримання двох видів патентів під відповідальність заявника. Це патент на корисну модель і патент на промисловий зразок. Не є таємницею, що умовою отримання такого патенту є лише правильно складена заявка на отримання патенту та сплата всіх зборів, передбачених законодавством. Видача таких патентів, відповідно до чинного законодавства, відбувається під відповідальність заявника. Тобто в жодний спосіб відомість технічного рішення чи дизайну таких об'єктів інтелектуальної власності не перевіряється. Тому на сьогодні ми маємо і патенти на звичайні вішаки, видані 2012 року, і навіть патент на дизайн iPad, виданий 2013 року львів'янинові. Директор центру інтелектуальної власності та передачі технологій НАН України, Юрій Капіца, каже: «У нас видається патент тому, хто хоче, щоб він отримав цей патент. При цьому ніяка експертиза не проводиться. Проводиться формальна експертиза на перевірку формальних вимог, чи всі документи додані. Виходить, що заявник не обмежений. Він може запатентувати все що завгодно».

Щоб не бути голослівним, наведемо приклади «геніальних» дизайнів виробів з відкритої бази зареєстрованих промислових зразків ДП «Український інститут промислової власності»: плечикова вішалка для одягу (Грановський Костянтин Володимирович, опубліковано 10.01.2012), лампа для освітлення (Листвак Олександр Валентинович, опубліковано 25.06.2014), сірник (Семко Віктор Іванович, опубліковано 25.04.2014 р.) та інші [1].

Але така система отримання прав на вищезазначені об'єкти інтелектуальної власності діє не лише в Україні, а й у державах Європейського Союзу [2].

Рік тому фахівці Бостонського університету опублікували дослідження в якому спробували оцінити основні фінансові витрати викликані діями патентних тролей в економіці США. Автори дослідження виявили, що самі великі прямі та побічні витрати несуть малі та середні інноваційні компанії. В той час як великі компанії переслідуються рідше. Внаслідок претензій зі сторони патентних тролей, невеликі компанії несуть великі витрати, змушені зменшувати інвестиції, закривати бізнес. Своїми діями патентні тролі спричиняють бізнесу неабиякі збитки, через що вини все частіше піддаються критиці. Але окрім збитків, патентні тролі обмежують проведення наукових досліджень, конкуренцію та здорові відносини підприємництва. Поширення дій патентних тролей переорієнтовують ринок з досліджень, нових розробок, інноваційних технологій на масові патенти, патенти, які захищають загальнопоширені, стандартні процедури, які не містять винахідницького рівня або новизни. Концентрація уваги на таких патентах спричинена тим, що саме такі «прості» патенти масово використовуються виробниками для

виробництва товарів або надання послуг та дозволяють патентним троям займати агресивну позицію та отримувати прибутки.

Постає питання як же все таки боротися з цим тролінгом? Юрій Охромєєв, судовий експерт Науково-дослідного центру судової експертизи з питань інтелектуальної власності, виділяє три шляхи подолання даної проблеми.

Перший – це спрощення процедури оскарження прав на такі декларативні патенти.

Другий спосіб – це зміна порядку внесення даних до митного реєстру об'єктів права ІВ щодо патентів на промислові зразки та корисні моделі, а саме вимогою надання додаткових відомостей щодо відповідності вимогам патентоспроможності таких патентів. Такими відомостями може бути експертне дослідження патентного органу або іншого уповноваженого органу.

Але, з цією думкою ми не погоджуємось і вважаємо, що такий спосіб не буде ефективним, оскільки може призвести до затягування процедури реєстрації в митному реєстрі та створити корупційні ризики.

І третій спосіб – це створення ефективного механізму настання реальної відповідальності за вчинення дій, що мають ознаки недобросовісної конкуренції із використанням прав на об'єкти інтелектуальної власності. Створення такого механізму потребує чималих зусиль, зокрема, із визначення дефініцій, критеріїв таких дій та створення дієвого механізму.

На нашу думку, це буде найбільш ефективний спосіб протистояння патентним троям в Україні, адже інші держави цей шлях вже подолали і застосовують саме такий спосіб [2].

Бібліографічні пошування:

1. Бенатов Д. Патентний капкан для України - режим доступу: <http://www.epravda.com.ua/columns/2015/03/23/534575/>
2. Охромєєв Ю. Патентний тролінг – ахіллесова п'ята системи охорони інтелектуальної власності в Україні - режим доступу: <http://yur-gazeta.com/dumka-eksperta/patentniy-troling--ahillesova-pyata-sistemi-ohoroni-intelektualnoyi-vlasnosti-v-ukrayini.html>
3. Савчук В. Знешкодити патентного троя: як це вдалося ЄС та що треба перейняти Україні - режим доступу: https://www.eurointegration.com.ua/experts/2016/09/12/7054371/view_print/

Валєєв Руслан Гельманович,
кандидат педагогічних наук,
старший викладач кафедри тактико-
спеціальної підготовки Дніпропетровського
державного університету внутрішніх справ

КЛЮЧОВІ ЕЛЕМЕНТИ СЛУЖБОВО-ТРУДОВОГО СТАТУСУ ПРАЦІВНИКІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

Створення Національної поліції повинно стати важливою та показовою реформою, яку за європейськими зразками здійснено в Україні. Проте, за висновками експертів та політиків, відбудувати якісно нову правоохоронну інституцію, що принципово відрізняється від попередньої міліції, не вдалося. Разом з цим скептичним висновком все ж таки варто визнати, що під час реформи закладені підвалини поступової еволюції такого органу. Розуміння складності, багатоаспектності, довготривалості та масштабності реформи